



Warszawa, 05-12-2024 r.

**RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH**

**Marcin Wiącek**

**WZF.801.2.2024.SC**

**Pan**

**Władysław Kosiniak-Kamysz**

**Wiceprezes Rady Ministrów**

**Minister Obrony Narodowej**

**via: ePUAP**

Szanowny Panie Premierze,

uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek o podjęcie interwencji, którego autorem jest uczeń szkoły średniej z niepełnosprawnością fizyczną. W swoim piśmie wskazuje, że po zdaniu matury, ze względu na swoje zainteresowania, chciałby wziąć udział w rekrutacji na studia wojskowe w Wojskowej Akademii Technicznej, kierunek kryptologia i cyberbezpieczeństwo. Problem z jakim się mierzy dotyczy konieczności zaliczenia egzaminów sprawnościowych wymaganych do przyjęcia na studia wojskowe.

Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny<sup>1</sup> (dalej: ustawa o obronie Ojczyzny), która weszła w życie 23 kwietnia 2022 r., w art. 134 ust. 3 nałożyła na Ministra Obrony Narodowej obowiązek tworzenia i znoszenia korpusów osobowych, ustalania ich podziału na grupy osobowe i specjalności wojskowe oraz wskazywania grup osobowych i specjalności wojskowych, w których służba może być pełniona przez osoby z niepełnosprawnościami, kierując się zapewnieniem zaspokojenia potrzeb Sił Zbrojnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 czerwca

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 248 ze zm.

2022 r. w sprawie korpusów osobowych, grup osobowych i specjalności wojskowych<sup>2</sup> (dalej: rozporządzenie z 2022r.) wydanego na podstawie wspomnianego art. 134 ust. 3 ustawy o obronie Ojczyzny, wskazane zostało że osoba z niepełnosprawnościami (specjalność 99Z 10) może zajmować dowolne stanowisko we wszystkich korpusach osobowych i grupach osobowych.

O ile rozporządzenie z 2022 r. dopuszcza zajmowanie stanowisk we wszystkich korpusach osobowych i grupach osobowych, o tyle możliwość podjęcia studiów wojskowych przez osoby z niepełnosprawnościami uzależniona jest od przepisów prawnych regulujących rekrutację na studia na uczelniach wojskowych. W odniesieniu do roku akademickiego 2024/2025 materię tę regulowało Zarządzenie Nr 3/MON z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na studia do uczelni wojskowych dla kandydatów do zawodowej służby wojskowej w roku akademickim 2024/2025<sup>3</sup> (dalej: zarządzenie) wydane na podstawie upoważnienia ustawowego określonego w art. 443 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.) Wskazane zarządzenie nie uwzględnia natomiast udziału osób z niepełnosprawnościami w rekrutacji na studia wojskowe.

W powyższym kontekście wskazać trzeba, że zgodnie z zasadami rekrutacji określonymi w §17 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 kwietnia 2024 r. w sprawie kształcenia kandydatów do zawodowej służby wojskowej w ramach dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej w uczelniach wojskowych, szkołach podoficerskich, centrach szkolenia lub ośrodkach szkolenia<sup>4</sup> egzamin wstępny do uczelni wojskowej na studia stacjonarne może zawierać sprawdzian sprawności fizycznej w przypadku potrzeby wyselekcjonowania najlepszych kandydatów posiadających odpowiednie predyspozycje do pełnienia dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, a po jej ukończeniu zawodowej służby wojskowej w określonych korpusach osobowych (grupach osobowych), w których pełnienie służby wojskowej odbywa się w szczególnych warunkach. Rozwiązanie to daje zatem możliwość dostosowywania wymogów rekrutacyjnych w zakresie testów sprawnościowych w odniesieniu do potrzeb Sił Zbrojnych, ale także kierunku studiów i zadań, jakie absolwent uczelni będzie wykonywał jako żołnierz zawodowy. Wydaje się, że w odniesieniu do kierunków o charakterze projektowania, organizacji i eksploatacji

---

<sup>2</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 1333 ze zm.

<sup>3</sup> Dz. U. MON z 2024 r. poz. 233 ze zm.

<sup>4</sup> Dz. U. z 2024 r. poz. 584.

systemów bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa systemów informatycznych możliwe jest wykonywanie późniejszych zadań przez żołnierzy zawodowych z niepełnosprawnościami. W uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy o obronie Ojczyzny<sup>5</sup> wprost wskazano, że dopuszczenie osób z niepełnosprawnościami do zawodowej służby wojskowej ma odnosić się między innymi do stanowisk związanych z cyberbezpieczeństwem.

Uniemożliwienie pełnienia służby wojskowej osobom z niepełnosprawnościami na stanowiskach służbowych, na których wykonywane zadania na rzecz Sił Zbrojnych nie wymagają sprawności fizycznej, w szczególności w dobie profesjonalizacji zadań na rzecz cyberbezpieczeństwa wykonywanych przez armię, budzi nie tylko wątpliwości pod względem naruszenia: prawa równego dostępu do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP), prawa wolności wyboru i wykonywania zawodu (art. 65 Konstytucji RP) oraz zakazu dyskryminacji w życiu społecznym (art. 32 ust. 2), ale także czyni „martwymi” przepisy ustawy o obronie Ojczyzny, które wprost dają możliwość pełnienia służby wojskowej osobom z niepełnosprawnościami. Doświadczenie ostatnich lat pokazało zaś, że niepełnosprawność nabyta w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej nie musi oznaczać zakończeniem służby w Siłach Zbrojnych. Wielu żołnierzy, między innymi ci, którzy ulegli wypadkom w misjach poza granicami kraju, pełni nadal służbę wojskową na stanowiskach dostosowanych do ich sprawności fizycznej.

Odrębnym tematem jest wyznaczenie potencjalnym niepełnosprawnym absolwentom uczelni wojskowych stanowisk, na których będą oni mogli po zakończeniu edukacji pełnić służbę. Proces ten wymaga zapewnienia odpowiednich środków etatowych w jednostkach, w których osoby z niepełnosprawnościami mogłyby pełnić swoją służbę, ale także doprecyzowania, jaki rodzaj niepełnosprawności fizycznej wyklucza bądź umożliwia pełnienie służby na danym stanowisku.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionego problemu, w tym w szczególności wskazanie, czy Minister Obrony Narodowej planuje podjęcie działań służących umożliwienie pełnienia zawodowej służby wojskowej osobom z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie podjęcia im studiów

---

<sup>5</sup> Druk nr 2052 Sejmu IX Kadencji

wojskowych na wybranych kierunkach, a także czy planowane jest zapewnienie odpowiednich środków etatowych w Siłach Zbrojnych dla osób z niepełnosprawnościami pragnących rozpocząć służbę wojskową.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

*/-wydano i podpisano elektronicznie/*